

Η ΠΡΑΣΙΝΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΓΙΑΤΙ ΕΠΕΛΕΞΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

- Το παιχνίδι βασίζεται σε ένα εργαστήριο (δοκιμασμένο σε εκπαιδευτικούς) με θέμα την κατανάλωση, το οποίο θεωρώ μπορεί να προσαρμοστεί και σε θέματα ενέργειας (όπως και άλλα θέματα ΕΑΑ που καταπιάνονται με καθημερινές προσωπικές συνήθειες).
- Μπορεί να παιχτεί από μαθητές Α/θμιας και Β/θμιας, και μεγαλύτερα παιδιά
- Μπορεί να παιχτεί ακόμα και σε μία διδακτική ώρα (ή μια συνάντηση της σχολικής ομάδας ΠΕ)
- Δεν απαιτεί ακριβά υλικά ούτε χρονοβόρα προετοιμασία, ούτε καν ένα δωμάτιο/τάξη, αφού μπορεί να παιχτεί οπουδήποτε.
- Ανάλογα με την ηλικία και τη διάθεση της ομάδας η δραστηριότητα επιτρέπει εμβάθυνση στα κίνητρα που υποφώσκουν πίσω από τις πράξεις (διερεύνηση αξιών)

ΣΤΟΧΟΣ

Προτιμώ να μη θέσω τους στόχους της δραστηριότητας, αλλά ο καθένας που θα την αξιοποιήσει να θέσει τους δικούς του. Γενικότερα θα έλεγα ότι σκοπός της είναι να χρησιμοποιήσει ένα θέμα που σχετίζεται με καταναλωτικές συνήθειες σαν όχημα για να προσεγγιστούν οι γενικότερες αρχές της ΕΑΑ και οι αξίες της αειφορίας.

ΥΛΙΚΑ:

Ο δάσκαλος προετοιμάζει τα «βιβλιάρια καταθέσεων» της τράπεζας, που δεν είναι άλλα από χαρτόνια Α4 ή Α5 διπλωμένα στα δύο.

Επίσης μικρά στενόμακρα χαρτιά, 2 διαφορετικών χρωμάτων που θα αντιπροσωπεύουν τις αναλήψεις και τις καταθέσεις (αρ. μαθητών Χ3 για κάθε χρώμα)

2 Συρραπτικά ή 2 κόλλες

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ :

Ο δάσκαλος εξηγεί ότι η ΠΡΑΣΙΝΗ ΤΡΑΠΕΖΑ είναι μια διαφορετική τράπεζα, μη κερδοσκοπική. Στο παιχνίδι αυτό η ΠΡΑΣΙΝΗ ΤΡΑΠΕΖΑ αντιπροσωπεύει στην ουσία το περιβάλλον που ζούμε, και έχει πελάτες όλους εμάς που με τις «καταθέσεις» (φιλο-περιβαλλοντικές συνήθειες) και τις «αναλήψεις» μας (μη φιλο-περιβαλλοντικές συνήθειες) καθορίζουμε το «αποθεματικό της κεφάλαιο» (ποιότητα περιβάλλοντος όπου ζούμε). Σημ: Η έννοια του περιβάλλοντος επεκτείνεται πέρα από το φυσικό, στο ανθρωπογενές, κοινωνικό περιβάλλον κ.λπ.

Ο δάσκαλος μοιράζει λοιπόν τα βιβλιάρια καταθέσεων, όπου ο κάθε μαθητής σημειώνει το όνομά του κ.λπ. Μοιράζει επίσης σε κάθε παίκτη 3 χαρτιά /κατάθεση με την οδηγία «Σε κάθε χαρτάκι κατάθεση γράψτε μία συνήθειά σας που κάνετε προκειμένου να εξοικονομήσετε Ενέργεια». Η πράξη αυτή «προστατεύει» το περιβάλλον, ή αυξάνει το «κεφάλαιό του».

Δίνουμε λίγο χρόνο και στη συνέχεια μοιράζονται τα χαρτάκια / ανάληψη, με την οδηγία «Σε κάθε χαρτάκι κατάθεση γράψτε μία συνήθειά σας που προκαλεί σπατάλη Ενέργειας. Ενδεχομένως να θέλετε να την μετριάσετε (μπορεί κ όχι), αναγνωρίζετε

ότι επιβαρύνει το περιβάλλον αλλά δεν θέλετε ή δεν μπορείτε να την σταματήσετε για κάποιους λόγους»

Δίνουμε χρόνο στους παίκτες και τους ζητάμε να είναι ειλικρινείς στις απαντήσεις τους, κυρίως στις «αναλήψεις». Κάποιοι δυσκολεύονται να βρουν καταθέσεις, κάποιοι άλλοι, οι πιο «ταγμένοι» δεν βρίσκουν αναλήψεις...

Όταν όλοι οι παίκτες έχουν συμπληρώσει τα χαρτάκια τους, ορίζουμε τους δύο ΤΑΜΙΕΣ, έναν για τις αναλήψεις και έναν για τις καταθέσεις. Είναι η στιγμή που γίνεται ένας χαμός, καθώς όλοι οι πελάτες σχηματίζουν ουρά προκειμένου ο κάθε ταμίας να συρράψει τα χαρτάκια στη σωστή στήλη του βιβλιαρίου...

Ακολουθεί συζήτηση σε ομάδες ή σε ολομέλεια, σχετικά με τις καταγεγραμμένες συνήθειες, που δυσκολεύτηκε ο καθένας, πόσο συνειδητά ή ασυνείδητα γίνονται αυτές οι «καταθέσεις» και οι «αναλήψεις», και ποια είναι τα κίνητρα σε κάθε περίπτωση. Προχωράμε δηλαδή σε συζήτηση ανάλυσης και διερεύνησης αξιών.

Κάποιες διαπιστώσεις από την εφαρμογή σε ενήλικες:

α) Ενώ οι δηλούμενες συμπεριφορές (φιλο-περιβαλλοντικές και μη) ποικίλουν, οι αξίες που τις καθοδηγούν είναι τελικά πολύ λιγότερες. Χαρακτηριστικές αξίες που αναδεικνύονται από τη συζήτηση είναι ο εγωκεντρισμός, η ασφάλεια, ο σεβασμός (στον εαυτό, στους άλλους, στα αντικείμενα, στη φύση) η κοινωνικοποίηση, η οικονομία κ.α.

β) Η ίδια αξία μπορεί να οδηγήσει τόσο σε περιβαλλοντική συμπεριφορά, όσο και σε μη περιβαλλοντική. Π.χ. η αξία της «υπευθυνότητας» οδηγεί κάποιον/α να ελαχιστοποιεί τα σκουπίδια που παράγει αλλά και να χρησιμοποιεί κατά κόρον το αυτοκίνητο, ώστε να είναι συνεπής στα ραντεβού του/της.

γ) Η ίδια συμπεριφορά, μπορεί να εκδηλώνεται με αφετηρία διαφορετικές αξίες από άτομο σε άτομο. Π.χ. κάποιος μπορεί να εξοικονομεί ενέργεια (σβήσιμο φώτων) για λόγους οικονομίας και κάποιος άλλος από οικολογική ευαισθησία.

δ) Σε ατομικό επίπεδο οι αξίες είτε συνηγορούν προς την εκδήλωση κάποιας συμπεριφοράς, είτε έρχονται σε σύγκρουση, οπότε ο καθένας καλείται να τις ιεραρχήσει. Π.χ. η εξοικονόμηση νερού μπορεί να παρακινείται από τις αξίες της οικονομίας, του σεβασμού στη φύση και της οικολογικής ευαισθησίας. Αντίθετα, όσον αφορά τη χρήση πλαστικών σακουλών στο supermarket η ευκολία (εγωκεντρισμός) υπερτερεί της οικολογικής ευαισθησίας.